

Program preorientacji zawodowej dzieci w wieku przedszkolnym

„PRZEDSZKOLAK-TROPICIEL ZAWODÓW”

AUTORZY:

mgr Katarzyna Flak

mgr Beata Łabuz

mgr Aneta Binko

lic. Sylwia Mysło

2020

I. PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. art. 1 pkt. 17, 18, 19, 20 ustawy – Prawo Oświatowe
- Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1675) oraz Załącznik nr 1 do Rozporządzenia MEN z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

II. ZAŁOŻENIA OGÓLNE PROGRAMU

Program stanowi realizację jednolitej, uwzględniającej etapy rozwojowe dzieci koncepcji preorientacji zawodowej ukierunkowanej na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy. Efektywne działania na rzecz kształtowania preorientacji zawodowej powinny uwzględniać zróżnicowanie zdolności i zainteresowań dzieci. Rolą wychowania przedszkolnego jest m.in. zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa. Ten zasób jest kluczowy w formowaniu się preorientacji zawodowej rozumianej nie tylko jako zbiór informacji o zawodach, ale przede wszystkim grupa kluczowych kompetencji, których rozwój jest możliwy pod warunkiem poczucia bezpieczeństwa i zaufania.

Zadania z zakresu preorientacji zawodowej realizuje nauczyciel wychowania przedszkolnego.

Zgodnie z modułową strukturą programu na każdym etapie wychowania przedszkolnego realizowane są cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:

- 1) Poznawanie własnych zasobów;
- 2) Świat zawodów i rynek pracy;
- 3) Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie;
- 4) Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno--zawodowych.

III. CEL OGÓLNY PROGRAMU:

Celem ogólnym programu jest zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i pro aktywnej postawy dziecka wobec pracy i edukacji, pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci a także przygotowywanie dzieci do prawidłowej drogi edukacyjno-zawodowej poprzez lepsze zrozumienie siebie samego w przyszłości .

IV. TREŚCI PROGRAMOWE - CELE SZCZEGÓLWE – OSIĄGNIĘCIA DZIECI

Treści są systematycznie poszerzane w kolejnych latach kształcenia.

Dziecko kończąc wychowanie przedszkolne i rozpoczynając naukę w szkole, w obszarach:

1. Poznanie własnych zasobów – dziecko:

- określa, co lubi robić
- podaje przykłady różnych zainteresowań
- określa, co robi dobrze
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. Świat zawodów i rynek pracy – dziecko:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby z najbliższego otoczenia oraz te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby
- opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku
- wskazuje związki pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny
- opowiada o sobie w grupie rówieśniczej

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie – dziecko:

- nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej)
- nazywa czynności, których lubi się uczyć

4. Planowanie swojego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno – zawodowych – dziecko:

- opowiada, kim chciałoby zostać w przyszłości
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach indywidualnie i w ramach grupy rówieśniczej.

V. METODY I FORMY REALIZACJI PROGRAMU:

METODY PRACY:

- obserwacja ludzi pracujących w przedszkolu: dyrektor, nauczyciel, pomoc nauczyciela, woźna, konserwator
- wycieczki wirtualne do wybranych zakładów pracy,

- twórczość artystyczna dzieci w formie prac plastycznych płaskich i przestrzennych dostosowanych do wieku dzieci
- gry i zabawy tematyczne dotyczące różnych zawodów,
- organizowanie uroczystości z okazji Dnia Edukacji Narodowej , Dnia Górnika itd.- nagrania video- zamieszczanie ich na stronie internetowej przedszkola i na FB
- czytanie książek i czasopism związanych z pracą zawodową, oglądanie ilustracji i filmów edukacyjnych przeznaczonych dla dzieci w wieku przedszkolnym
- **burza mózgów –tzw. giełda pomysłów, drama, mapa pojęć/** – dobierane z uwzględnieniem m.in.: wieku uczestników, typu zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte.
- **metoda projektu** –wskazane jest wykorzystanie elementów metody projektu pozwalające na samodzielne formułowanie problemów przez dzieci oraz interdyscyplinarne poszukiwanie rozwiązań.

FORMY PRACY:

- praca z całą grupą (zachęcanie do współpracy w grupie)
- w małych grupach,
- indywidualna
- obserwacja kierowana np. podczas spacerów

VI. WARUNKI REALIZACJI PROGRAMU:

Preorientacja zawodowa powinna być stałą perspektywą prowadzenia wychowania przedszkolnego w ciągu dnia, w trakcie swobodnych zajęć dzieci w kąciach tematycznych oraz w czasie zajęć dotyczących poznawania zawodów najbliższych dziecku. W czasie zajęć dzieci powinny poszerzać świadomość dotyczącą świata zawodów z wykorzystaniem prostych zabaw, np. „Kto to zrobił?” , memory (dopasowywanie atrybutów do zawodów).

Dzięki temu przedszkolak pobudza swoją wyobraźnię oraz wzbogaca wiedzę, a także poszerza własne zainteresowania. Skąd miałby wiedzieć kim chce zostać w przyszłości, skoro nie słyszał jeszcze o istniejących zawodach. Przeciętny człowiek zapamiętuje 5% tego, co usłyszy, 15% tego co zobaczy, i aż 80% tego, co wykona osobiście. Dlatego, tak ważne jest stworzenie warunków do samodzielnego poznania i doświadczenia, poprzez wycieczki, spotkania z przedstawicielami zawodów, możliwość obejrzenia stanowisk pracy, dotknięcie przyborów niezbędnych w pracy konkretnego specjalisty. Dzieci poznają świat wszystkimi zmysłami i łatwiej im zapamiętać to, czego doświadczają, co można obejrzyć, powąchać, czego można wysłuchać lub dotknąć.

Kończąc edukację na poziomie przedszkolnym w ramach oddziaływań preorientacji zawodowej, dziecko potrafi:

1. Wymienić imiona i nazwiska osób bliskich, wie gdzie pracują, czym się zajmują.
2. Zna nazwę miejscowości, w której mieszka, zna ważniejsze instytucje i orientuje się w rolach społecznych pełnionych przez ważne osoby np. policjant, strażak itp.

VII. EWALUACJA PROGRAMU:

Rolą ewaluacji programu jest analiza jego skuteczności, tzn. określenie, w jakim stopniu realizacja tego programu przyczynia się do osiągnięcia założonych w nim celów.

Ewaluacja prowadzona jest w sposób ciągły poprzez okresowe spotkania osób realizujących program preorientacji zawodowej w przedszkolu, które posłużą omówieniu skuteczności podejmowanych działań.

Proponuje się zastosowanie do ewaluacji technik:

- analiza dokumentacji :dzienniki – tematy zajęć, rozkłady materiałów,
- analiza wytworów dzieci,
- rozmowy z dziećmi,
- rozmowy z rodzicami,
- zdjęcia z zajęć, spotkań wirtualnych

Lp.	Zadanie	Cele Operacyjne
1.	Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.	<ul style="list-style-type: none">• nazywa zawody;• wymienia czynności charakterystyczne dla danego zawodu;• wskazuje znaczenie pracy w konkretnych zawodach;• odróżnia elementy świata fikcji od realnej rzeczywistości, byty realistyczne od fikcyjnych.
2.	Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły zainteresowanie oraz identyfikowanie i opisywanie czynności zawodowych wykonywanych przez te osoby.	<ul style="list-style-type: none">• nazywa zawody służb ratowniczych;• wymienia czynności charakterystyczne dla danego zawodu;• opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka;<ul style="list-style-type: none">• opisuje, jak trzeba się zachować w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc;• poznaje lub utrwała numery alarmowe;• ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych;• czyta obrazy, wyodrębnia i nazywa ich elementy, nazywa symbole i znaki;• nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi.
3.	Wskazywanie zawodów zaangażowanych w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w bliskie zdarzenia	<ul style="list-style-type: none">• wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie przedmiotów codziennego użytku takie jak krawiec, murarz, piekarz, szewc;• opisuje znaczenie pracy w konkretnych zawodach;• wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy;• nazywa i rozpoznaje wartości związane z umiejętnościami i zachowaniami społecznymi;

4.	Opisywanie różnych funkcji pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje czynności wykonywane przez pracowników przedszkola; • nazywa zawody osób pracujących w przedszkolu; • wyraża własne opinie; • obdarza uwagą inne dzieci i osoby dorosłe
5.	Określanie ulubionych czynności i określanie swoich mocnych stron	<ul style="list-style-type: none"> • stara radzić sobie samodzielnie w sytuacjach życiowych i próbuje przewidywać skutki swoich zachowań; • w zrozumiały sposób mówi o swoich potrzebach i decyzjach; • przejawia poczucie własnej wartości jako osoby
6.	Podawanie przykładów różnych zainteresowań, planowanie na miarę możliwości własnych działań poprzez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu	<ul style="list-style-type: none"> • mówi o swoich decyzjach; • samodzielnie aranżuje przestrzeń wokół siebie; • klasyfikuje przedmioty według przeznaczenia; • rozpoznaje przedmioty, klasyfikuje je, rozumie do czego służą
7.	Podejmowanie prób posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia czynności charakterystyczne dla danego zawodu; • opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka; • posługuje się różnymi przyborami i narzędziami; • wskazuje zawody wykonywane przez rodziców i osoby z najbliższego otoczenia
8.	Podawanie przykładów różnych zainteresowań, wskazywanie związków pomiędzy zainteresowaniami a pracą zawodową na wybranym przez siebie przykładzie	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zainteresowań możliwych do wykorzystania we wskazanych zawodach; • zauważa, że nie wszystkie przeżywane emocje i uczucia mogą być podstawą do podejmowania natychmiastowego działania
9.	Podejmowanie działań i opisywanie, co z nich wyniknęło oraz podejmowanie prób decydowania w ważnych dla siebie sprawach	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje rzeczy praktyczne dla siebie i innych; • stara się łączyć przyczynę ze skutkiem i określić, co się może zdarzyć; • posługuje się różnymi przyborami i narzędziami; • wymienia czynności charakterystyczne dla danego zawodu; • ocenia swoje zachowanie w kontekście podjętych czynności i zadań oraz przyjętych norm grupowych
10.	Opowiadanie, kim chciałoby się zostać	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zawód, który wybrało przez siebie; • przedstawia czynności wykonywane w prezentowanym zawodzie; • obdarza uwagą inne dzieci; • wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą komunikatów pozawerbalnych
11.	Planowanie w miarę możliwości własnych działań lub działań grupy poprzez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje czynności porządkujące, takie jak sprzątanie; • klasyfikuje przedmioty według wielkości, kształtu i przeznaczenia; • wypowiada się na temat porządkowania własnego pokoju;

		• określa funkcje porządku
--	--	----------------------------